

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука
Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної діяльності
_____ І.В. Петрова
(підпис) (ініціали, прізвище)
«15» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК. 04.04. КОЛЬОРОЗНАВСТВО

рівень вищої освіти «Бакалавр» (освітній рівень перший)

галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

освітня програма Мистецтвознавство

спеціальність В4 «Образотворче мистецтво та реставрація»

тип дисципліни вибіркова

мова викладання _____ українська
(українська/англійська)

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення
освітньо-професійної програми (для
акредитованих ОПП та акредитованих спеціальностей)

АБО

Керівник проєктної групи (для ліцензованих
ОПП та ОПП, набір на які здійснюється вперше)

_____ (підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри
мистецтвознавства і мистецької освіти
(назва кафедри)

«15» серпня 2026 року № 1
Завідувач кафедри
_____ (підпис, ініціали, прізвище)

Робоча програма навчальної дисципліни «Кольорознавство» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» за спеціальністю В4 «Образотворче мистецтво та реставрація», ОПП «Мистецтвознавство». КДАДПМД імені М. Бойчука. 2026. 14 с.

Розробник: Босий Олександр Георгійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти КДАДПМД ім. М. Бойчука, e-mail: bosyy_o@kdidpamid.edu.ua

Робочу програму перевірено

Декан факультету

А. В. Дяченко

31.08.2026

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної ради факультету декоративно-прикладного мистецтва

Протокол засідання НМР факультету від 31 серпня року № 1

Голова НМР факультету

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вибіркова
Електронна адреса – https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dysczyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-mystecztvoznnavstva-i-mysteczkoyi-osvity/	Спеціальність (професійне спрямування): В4 «Образотворче мистецтво та реставрація» ОПП «Мистецтвознавство»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 0		2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – 120		3 семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: - аудиторних – 4; - самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень): «Бакалавр» (освітній рівень перший)	Лекції
		10 год.
		Практичні
		50 год.
		Семінари
		-
		Самостійна робота
		60 год.
		Індивідуальні завдання:
		-
		Вид контролю:
		Поточний, підсумковий
		Форма контролю
		Диференційований залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

2.1. Мета. Навчальна дисципліна «Кольорознавство» є невід'ємною частиною фундаментальної підготовки художників і дизайнерів. **Мета** навчальної дисципліни — формування у студентів цілісної системи знань про фізичну, оптичну та психоемоційну природу кольору, а також розвиток практичних навичок використання кольорових гармоній, контрастів і колориту для вирішення професійних композиційних та художньо-проектних завдань.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- засвоїти знання з теоретичних основ кольорознавства, вивчення основних і найбільш поширених способів і прийомів естетичного застосування на практиці;
- ознайомити з головними характеристиками та складниками частинами кольору;
- продемонструвати історичний генезис науки про колір;
- окреслити особливості сприймання кольору в культурах світу;
- навчити аналізувати найбільш значущі твори мистецтва через фокус кольорових гармоній.

2.2. Заплановані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійних програм передбачено формування таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі мистецтвознавства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів даної галузі, а також суміжних спеціальностей, зумовлених комплексним підходом, проведення досліджень, та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент має бути здатним продемонструвати володіння такими **результатами навчання**:

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

3. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Кольорознавство» бажаними є компетенції здобувачів освіти з навчальних дисциплін «Методологія мистецтвознавства» (ОК 12) та «Історія мистецтва. Теорія та аналіз творів» (ОК 13).

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

Знати:

- естетичні характеристики теоретичних основ кольорознавства;
- характеристики основних компонентів технік виконання, суспільні та асоціативні основи естетичного сприйняття форм, кольору, освітлення, тощо;
- закономірності синтезу кольорів у графіці, живописі, архітектурі, тощо.

Вміти:

- оперувати фізичними властивостями кольору, впливаючи на його сприйняття при зміні характеристик кольору;
- створювати та виконувати ескізні проекти та композиційні розробки, використовувати властивості кольору,
- оперувати прийомами гармонізації кольорових сполук; різними методиками пошуку колірних гармоній, встановлення контрастних, нюансних співвідношень кольорів у процесі формоутворення.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі:		
		лекції	практичні	сам. роб.
1	2	3	4	5
Семестр 3				
Тема 1. Кольорознавство як наука. Основні відомості про колір.	36	4	14	18
Тема 2. Символіка кольору в культурах світу.	38	2	18	18
Тема 3 . Мистецтвознавчий аналіз кольорової гами творів мистецтва.	46	4	18	24
Усього годин за Семестр 3	120	10	50	60
Вид контролю: Диференційований залік				

5.2 Теми лекцій

№ з/п	Назва теми, її анотація	Кількість годин
		ДФН
Семестр 3		
1	Тема 1. Кольорознавство як наука. Основні відомості про колір. Фізичні властивості кольору. Особливості сприйняття кольору людиною. Дослідження Ньютона. Кольорове коло Іттена. Спектр. Теплі і холодні кольори. Ахроматичні. Світловий і кольоровий контраст. Гармонічні поєднання. Історія дослідження кольорів. Основні відомості про колір. Фізичні властивості кольору. Дослідження Ньютона. Спектр. Теплі і холодні кольори. Ахроматичні. Світловий і кольоровий контраст. Гармонічні поєднання кольорів. Колорит. Кольорове коло Іттена.	4
2	Тема 2. Символіка кольору в культурах світу. Соціокультурні, релігійні, історичні, природничі характеристики концепцій кольорових рішень мистецьких творів у культурах світу. Палеолітичний живопис. Колір в античності. Колорит творів мистецтва різних епох, культур і жанрів (Бразилія, Греція, Єгипет та	2

	ін.). Колір у експресіоністів. Експерименти з кольором П. Мондріана і Дж. Поллока. Психологія кольору. Колір в рекламі. Кольоротерапія. Особливості використання кольорів у дизайні і рекламі. Концепція українського кольоробачення Г. Синиці.	
3	Тема 3 Мистецтвознавчий аналіз кольорової гами творів мистецтва. Колорит пейзажу, натюрморту, портрета, твори абстрактного та декоративно-прикладного мистецтва. Колір в українському народному і професійному мистецтві. Колір у творчості Л. Панченко. Загальні змістові концепції та кольорові вирішення виставок сучасного мистецтва.	4
Усього годин за Семестр 3		10

5.3. Теми семінарських занять – навчальним планом не передбачено

5.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин ДФН	Академічний контроль
Семестр 3			
1	Тема 1. Кольорознавство як наука. Основні відомості про колір:	14	
1.1.	Практична робота 1. Кольорознавство як наука. Основні відомості про колір. Кольорове коло Іттена. Опис: Історія дослідження кольорів. Основні відомості про колір Особливості національного сприйняття кольору. Завдання: Створити вправи на основі схем Й. Іттена. Створити кольорові варіанти орнаментів, наприклад для паперового стаканчика. (символ «ружа»).	4	Практичне заняття
1.2.	Практична робота 2. Особливості сприйняття кольору людиною. Опис: Фізичні властивості кольору. Мова барв. Завдання: Створити композицію яка кольором асоціюються з настроєм і порами року (осінь, листя, безфоновий орнамент) Декоративна композиція чи пейзаж	4	Практичне заняття
1.3.	Практична робота 3. Колір у живописі та дизайні і рекламі.	6	Практичне заняття

	Опис: Спектр. Теплі і холодні кольори. Ахроматичні. Світловий і кольоровий контраст. Гармонічні поєднання. Завдання: Виконати завдання на кольорові гармонії.		
2.	Тема 2. Символіка кольору в культурах світу:	18	
2.1.	Практична робота 4. Закономірності кольорової композиції в сучасному мистецтві України. Опис: Колорит творів мистецтва різних епох, культур і жанрів. Завдання: Виконати завдання на опрацювання кольорових гармоній різних епох.	6	Практичне заняття
2.2.	Практична робота 5. Символіка кольору в культурах світу. Опис: Психологія кольору: колір і настрої. Завдання: Створити динамічну абстрактну хроматичну або ахроматичну композицію «Барви в інтер'єрі» в одному із стилів ХХ ст. (твір графіки чи меблі)	6	Практичне заняття
2.3.	Практична робота 6. Кольористика творів художнього мистецтва. Опис: Концепції кольорових рішень мистецьких творів. Завдання: Виконати завдання на опрацювання кольорових гармоній різних творів.	6	Практичне заняття
3.	Тема 3. Мистецтвознавчий аналіз кольорової гами творів мистецтва:	18	
3.1.	Практична робота 7. Концепції кольорових рішень в українському живописі та в народних розписах України. Опис: Мистецтвознавчий аналіз колориту творів живопису епохи палеоліту (у форматі презентації). Завдання: Виконати завдання на опрацювання кольорових гармоній	4	Практичне заняття
3.2.	Практична робота 8. Творчість художниці Любові Панченко з погляду єдності змісту й символіки кольору. Опис: Мистецтвознавчий аналіз колориту творів епохи Відродження. Завдання: Виконати завдання на опрацювання кольорових гармоній	4	Практичне заняття

3.3.	Практична робота 9. Загальні змістові концепції та кольорові вирішення виставок сучасного мистецтва. Опис: Мистецтвознавчий аналіз колориту творів імпресіоністів, постімпресіоністів та авангардного живопису XX ст. Завдання: Виконати завдання на опрацювання кольорових гармоній	4	Практичне заняття
3.4.	Практична робота 10. Соціокультурні, релігійні, історичні, природничі характеристики концепцій кольорових рішень мистецьких творів у культурах світу. Опис: Мистецтвознавчий аналіз кольору і народної орнаментики Л. Панченко. Мистецтвознавчий аналіз кольоробачення мистецьких професійних шкіл в Україні. Завдання: Виконати завдання на опрацювання кольорових гармоній	6	Практичне заняття
Усього годин за Семестр 3		50	

5.5. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин ДФН	Академічний контроль
Семестр 3			
1.	Тема 1. Кольорознавство як наука. Основні відомості про колір. Ознайомитися із концепціями кольорових рішень в українському живописі (Григорій Синиця . Переглянути відеоролики виставок сучасного мистецтва (You tube) виокремити та прокоментувати їх загальні змістовні концепції включаючи й кольорові характеристики.	18	поточний
2.	Тема 2. Символіка кольору в культурах світу. Ознайомитися із символікою кольору в культурах світу: Китай, Японія, Греція, Єгипет, Бразилія.) Виокремити соціокультурну, релігійну, історичну, чи природничу характеристику концепціям кольорових рішень мистецьких творів у цих культурах. Концепції стилю в народних розписах України - образи, технології	18	поточний

	виконання та кольорові рішення: Петриківський, Самчиковий, Яворівський Старобільський, Дніпровський, Київський та ін. Дати загальні характеристики кольорів цих стилів.		
3.	Тема 3. Мистецтвознавчий аналіз кольорової гами творів мистецтва. Проаналізувати з погляду кольористики твір зарубіжного мистецтва минулих століть або сучасності (виступити в ролі екскурсовода музею). Створити каталог орнаментики художниці Любові Панченко з м. Буча. Єдність їх форми і змісту та символіки кольору. Чорне – червоне.	24	поточний
Усього годин за Семестр 3		60	
			Вид контролю: Підсумковий диференційований залік

6. Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання дисципліни є диференційований залік, тестування, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, виступи на наукових заходах.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
Усна відповідь (робота в аудиторії)	4 x 5 балів = 20 балів
Перевірка виконання практичних завдань	10 x 6 балів = 60 балів
Підготовка презентацій	20 балів
Вид контролю: Диференційований залік (сума балів за усіма видами робіт)	-
Всього	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінку «зараховано» отримує здобувач вищої освіти, який виявив: знання навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої діяльності за фахом; уміння виконувати теоретичні та практичні завдання, передбачені навчальною програмою. Допускається наявність помилок

під час відповіді або виконання навчальних завдань за умови їх усунення здобувачем. Оцінку «не зараховано» отримує здобувач вищої освіти, який під час відповіді або виконання теоретичних і практичних завдань, передбачених навчальною програмою, допускає принципові помилки, що унеможлиблює його подальше навчання та майбутню діяльність за фахом без повторного доопрацювання та перескладання навчальної дисципліни.

Рівень компетентності	Оцінювання за національною шкалою	Критерії оцінювання
Високий (творчий)	5 (відмінно)	Оцінка «відмінно» ставлять за повне виконання програми підготовки з предмету – освоєння теоретичного матеріалу згідно тематичного планування, набуття фахових умінь виконувати графічну частину проектів, високий рівень володіння практичними навиками роботи із конструктивними завданнями, що вимагають високого художнього рівня.
		Студент на високому рівні опанував програмовий матеріал, самостійно, у межах чинної програми оцінює факти, теорії, використовує здобуті компетентності знання і вміння у нестандартних ситуаціях, практично поглиблює набутий рівень знання.
Достатній (конструктивно-варіативний)	4 (добре)	Студенту ставлять за виконання більшої частини програми підготовки з предмету – освоєння теоретичного матеріалу згідно тематичного планування.
		Студент може добре, конструктивно пояснювати виправляти допущені неточності, виявляє компетентності (знання), і розуміння основних положень.
Середній (репродуктивний)	3 (задовільно)	Студенту ставлять за посереднє виконання переважної частини завдань програми підготовки із предмету.
		Студент за допомогою викладача опрацьовує матеріал без пояснень наводить приклади, що ґрунтуються на його власних спостереженнях чи матеріалі конспекта, практичної роботи.
Початковий	2 (незадовільно)	Студенту ставлять за невиконання більшої частини програми підготовки.

(рецептивно-продуктивний)		Студент на початковому рівні за невиконання переважної частини завдань програми підготовки. Студент зовсім неволодіє навчальним матеріалом і на рівні розпізнавання. Початковий рівень за допомогою викладача відповідає на запитання, що потребують відповіді “так” чи “ні”.
---------------------------	--	---

8.1. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
Тема 1. Кольорознавство як наука. Основні відомості про колір.	
Практична робота 1. Кольорознавство як наука. Основні відомості про колір. Кольорове коло Іттена.	10
Практична робота 2. Особливості сприйняття кольору людиною	10
Практична робота 3. Колір у живописі та дизайні і рекламі.	10
Тема 2. Символіка кольору в культурах світу.	
Практична робота 4. Закономірності кольорової композиції в сучасному мистецтві України	10
Практична робота 5. Символіка кольору в культурах світу	10
Практична робота 6. Кольористика творів художнього мистецтва	10
Тема 3. Мистецтвознавчий аналіз кольорової гами творів мистецтва.	
Практична робота 7. Концепції кольорових рішень в українському живописі та в народних розписах України	10
Практична робота 8. Творчість художниці Любові Панченко з погляду єдності змісту й символіки кольору	10
Практична робота 9. Загальні змістові концепції та кольорові вирішення виставок сучасного мистецтва.	10
Практична робота 10. Соціокультурні, релігійні, історичні, природничі характеристики концепцій кольорових рішень мистецьких творів у культурах світу.	10
Підсумковий рейтинговий бал	100
Вид контролю: Диференційований залік (сума балів за усіма видами робіт)	

8.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку

навчальної діяльності			
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Кольорознавство» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» Київ : КДАДПМД ім. М. Бойчука, 2026. 14 с.
2. Демонстраційний дидактичний матеріал.
3. Мультимедійний проєктор.

10 Рекомендовані джерела інформації

10.1. Основна література:

1. Бойчук В.М. Практичне кольорознавство: методичні рекомендації / В.М. Бойчук / Луцьк: Твердиня, 2011. – 30 с.
2. Босий О. Міф. Символ. Орнамент. Метод. посібник. Вінниця, 2011 – 120с.
3. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти / М.А. Кириченко, І. М. Кириченко. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Вища школа, 2002. – 190с.
4. Мигаль С.П., Татіївський П.М., Савін В.М., Кузуб І.В. Колір в предметному середовищі: Навчальний посібник. – К.: ДАКККіМ, 2004. – 104 с
5. Печенюк Т. Кольорознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К: Грані-Т., 2009. – 191 с.: з іл
6. Прищенко С. Кольорознавство: навч. посібник. – К.:Альтпрес, 2010. 354 с.

10.2. Допоміжна література:

7. Печенюк Т. Кольорознавство. – К.: Вид. «Грані-Т», 2009. – 192 с
8. Федун С. І., Лепко Н. І. Образотворче мистецтво в таблицях. Словник цьких термінів / С. І. Федун, Н. І.Лепко. – Тернопіль: Навчальна книга-н, 2012. – 48с.

Л И С Т
узгодження робочої навчальної програми
з дисципліни «Кольорознавство»,

складеної відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за напрямом/спеціальністю В4 «Образотворче мистецтво та реставрація», ОПП «Мистецтвознавство». КДАДПМД імені М. Бойчука, розробленої доцентом кафедри мистецтвознавства та мистецької освіти, к. іст. н. Босим О. Г.

	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – Мистецтвознавства і мистецької освіти	Кашшай О. С.		27.08.2026 р. №1
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – Мистецтвознавства і мистецької освіти	Кашшай О. С.		27.08.2026 р. №1